

## Tuusniemen kunnan lausunto Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelujärjestelmän uudistamiseen / Perhe- ja vammaispalvelujen uudistus (R3)

KH 28.10.2024 § 187  
280/00.04.02/2024

Pohjois-Savon hyvinvointialue muodostettiin yhdistämällä aiemman kuntapohjaisen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäjien toiminta. Hyvinvointialueen toiminnassa integroituu sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi aina erityisen vaativista palveluista perustason palveluihin.

Hyvinvointialueen käynnistymisvaiheessa alkuvuodesta 2023 keskityttiin varmistamaan turvallinen siirtymään uuteen organisaation. Hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen on aika aloittaa palvelujärjestelmän kokonaisuudistus. Uuden järjestelmän tuomat mahdollisuudet kehittää ja uudistaa toimintaa on hyödynnettävä täysimääräisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämistä haastaa voimakkaasti henkilöstön saatavuuden ongelmat, väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu ja kustannustason nousu. Toiminnan uudistaminen on välttämätöntä, jotta voimme rakentaa taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävä palvelujärjestelmän. Palvelujärjestelmän kokonaisuudistus koskee kaikkia hyvinvointialueen palveluita ja toimialoja.

Hyvinvointialueuudistus mahdollistaa sote-palvelujärjestelmän uudistamisen asiakaslähtöisesti ja peruspalveluita vahvistaen hyödyntäen integroitunutta järjestelmää.

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelmassa valmistellaan neljä kokonaisuudistusta:

- R1. Vastaanotto toiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuissosiaalityön uudistus
- R2. Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus
- R3. Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus
- R4. Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus

Uudistusten valmistelua tukee muun muassa seuraavat läpileikkaavat toimenpiteet:

- Digitaalisten palveluiden uudistaminen (strategisen ohjelma, Ahall 02.10.2023 § 304)
- Kiinteistöselvitys ja toimitilaverkko (kuntien kanssa tehty 3+1 vuokrasopimukset pitää arvioida 31.12.2024 mennessä.)
- Hallinto ja tukipalvelut (strategisen ohjelma; Ahall 05.06.2023 § 187)
- Henkilöstövoimavarojen kehittäminen ja vahvistaminen (strategisen ohjelma, Ahall 05.06.2023 § 186.

Uudistusten valmistelua ohjaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen sotepalvelustrategia (Avalt 19.06.2023 § 34) ja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma (Ahall 01.11.2023 § 366). Sote-palvelustrategian ja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisesti palvelujärjestelmän ja -verkon uudistaminen aloitettiin syksyllä 2023. R3-uudistuksen

viranhaltijavalmistelu tehtiin työryhmissä, joissa palvelutoimialoilla oli keskeinen rooli. Hyvinvointialueen johtoryhmä johtaa työskentelyä.

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelmalla pyritään kokonaisuudessaan saavuttamaan n. 50 M € vuotuinen kustannusvaikutus (Ahall 19.06.2024 § 218), joka toteutuessaan tasapainoittasi hyvinvointialueen taloutta merkittävästi.

Perhe- ja vammaispalveluiden uudistuksen keskeiset sisällöt Perhe- ja vammaispalveluiden uudistuksessa tavoitteena on palvelurakenteen keventäminen, oman tuotannon vahvistaminen ja ostopalvelujen vähentäminen sekä entistä vahvempi integraatio ja toimintamallien yhtenäistäminen. Uudistuksen perustana on sähköisten palveluiden lisääminen, kuten sähköinen perhekeskus, virtuaalinen etäpäivätoiminta ja etähoivapalvelut. Palvelurakenteessa painopistettä siirretään varhaisen tuen palveluihin vahvistaen lastensuojelun avohuoltoa ja lisäksi vammaispalveluiden asumispalveluihin tuettua ja yhteisöllistä asumista. Palveluita tullaan yhteensovittamaan moniammatillisella ja monialaisella työskentelyllä, toimintamalleja kehittämällä ja henkilöstön yhteiskäytöllä. Uudistukseen on kirjattu keskeiseksi sisällöksi myös verkostotyöskentelyn vahvistaminen muun muassa kuntien, koulutuksen järjestäjien ja järjestöjen kanssa.

Palvelujärjestelmän uudistus ja sen taloudellisten tavoitteiden (n. 50 M €) saavuttaminen on keskeinen osa hyvinvointialueen talouden tasapainottamista (tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma). Perhe- ja vammaispalveluiden uudistuksen kustannusvaikutuslaskelmat tarkentuvat valmistelun myötä syksyn 2024 aikana.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus on (Ahall 16.09.2024 § 283) lähettänyt päätöksellään luonnoksen lausunnoille mm. Pohjois-Savon kuntiin. Lausunnot pyydetään toimittamaan 31.10.2024 mennessä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kirjaamoon.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Timo Kiviluoma, puh. 0447209047
Kj:n päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa Tuusniemen kunnan lausuntona Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelujärjestelmän uudistamiseen / Perhe- ja vammaispalvelujen uudistus (R3) liitteenä olevan lausunnon.  Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.  Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.  Merkittiin pöytäkirjaan, että Heikki Smolander ja Juha Pitkänen poistuivat esteellisinä kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ajaksi klo 18:30-18:32. Peruste: Yhteisöjäävi. Kokouksen puheenjohtajana toimi tämän pykälän käsittelyn ajan kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja Tenho Holopainen.